

Landbruksveiforskriften § 3-2 – fritt skjønn, men ikke «any way the wind blows».

Merknader til Sivilombudets uttalelse 4. mars 2026 (sak 2025/1633)

Innledning

Sivilombudet avga 4. mars 2026 uttalelse i sak 2025/1633 om bygging av landbruksvei i Lørenskog kommune. Uttalelsen gjelder klageinstansens kompetanse ved overprøving av kommunens avslag på søknad om landbruksvei etter landbruksveiforskriften, og reiser spørsmål om rettsanvendelse, forvaltningsskjønn og hensynet til det kommunale selvstyret etter forvaltningsloven § 34 annet ledd tredje punktum. Uttalelsen belyser også spørsmålet om reguleringsplanplikt på landbruksvei, og konkluderer med at Statsforvalteren ikke kunne kritiseres for ikke å ha vurdert planplikt for landbruksvei i saken. I det følgende er det spørsmålet om forholdet mellom rettsanvendelsesskjønn og forvaltningsskjønn som vil være gjenstand for den videre saksgangen.

Sivilombudet konkluderer med at vurderingen etter landbruksveiforskriften § 3-2 er fritt skjønn, og at statsforvalteren derfor i for liten grad har lagt vekt på kommunens skjønnsutøvelse ved omgjøring av vedtaket. Uttalelsen er grundig og metodisk solid. Samtidig aktualiserer den mer grunnleggende spørsmål om rettsvirkningene av et regelverk som historisk har utviklet seg fra næringsfrihet til tillatelsesregime, og hvilke konsekvenser dette får for en langsiktig, kapitalintensiv og sirkulær næring som skogbruket. Uttalelsen åpner også opp for kritiske kommentarer knyttet til valg av tolkning av landbruksveiforskriftens bestemmelser, og begrunnelsen for det valget.

Rettslig ramme: landbruksveiforskriften og skogbruksloven

Landbruksveiforskriften § 3-2 regulerer kommunens behandling av søknader om landbruksvei. Etter første ledd skal saken undergis landbruksfaglige og miljøfaglige vurderinger, der det blant annet skal legges vekt på landbruksfaglige helhetsløsninger, konsekvenser for miljøverdier, samt risiko for flom, erosjon og løsmasseskred.

Bestemmelsen åpner for at kommunen kan godkjenne, avslå eller sette vilkår til veitiltaket. Det følger imidlertid av § 3-2, annet ledd, annet punktum at

«Vedtaket må bygge på at de landbruksressurser veien har betydning for skal kunne brukes på en rasjonell og regningssvarende måte.»

Sivilombudet argumenterer for at ordlyden ikke etablerer et eksplisitt rettskrav på tillatelse. Etter Sivilombudets syn fastsetter § 3-2 et rettslig krav til vedtakets begrunnelse og

beslutningsgrunnlag. Kommunen kan ikke fatte vedtak uten at spørsmålet om rasjonell og regningssvarende bruk av ressursene er vurdert som del av saken.

Landbruksveiforskriften er gitt med hjemmel i skogbruksloven. Skogbruksloven § 7 angir at planlegging, bygging og ombygging av landbruksveier skal skje på en måte som tar hensyn til viktige miljøverdier og som sikrer «*landbruksfaglege heilskapsløysingar*» videre at det «*skal leggjast vekt på å oppnå eit rasjonelt vegnett, der det også blir teke omsyn til den nytten vegen kan få for anna næringsverksemd knytt til landbrukseigedomane.*»

Skogbruksloven er i sin kjerne en næringslov, med formål om å legge til rette for aktiv, bærekraftig og økonomisk verdiskapende bruk av skogressursene. Dette er et sentralt tolkningsmoment ved forståelsen av forskriften.

Sivilombudets hovedresonnement

Sivilombudet tar utgangspunkt i skillet mellom rettsanvendelse og forvaltningsskjønn. Ombudet legger avgjørende vekt på at landbruksveiforskriften § 3-2 angir hvilke hensyn som skal vurderes. Videre legger Sivilombudet til grunn at § 3-2 ikke gir rettslige føringer for hvordan hensynene skal avveies mot hverandre. Avveiningen mellom næringsinteresser, miljøhensyn, landskap og friluftsliv anses som typiske interesseavveininger, og dermed som forvaltningsskjønn. På denne bakgrunn konkluderer ombudet med at vurderingen etter § 3-2 er fritt skjønn, og at statsforvalteren derfor skulle ha lagt større vekt på kommunens vurdering ved klagebehandlingen, i tråd med forvaltningsloven § 34 annet ledd tredje punktum.

Det finnes flere problematiske elementer ved denne konklusjonen.

Nærmere om Sivilombudets tolkning av landbruksveiforskriften § 3-2.

Et problematisk element ved Sivilombudets konklusjon er Sivilombudets tolkning av landbruksveiforskriften § 3-2. Her sier Sivilombudet at bestemmelsen kan forstås slik at skogeier skal kunne utnytte skogressursene sine, og at det skal legges til rette for løsninger som tjener en landbruksfaglig helhetsløsning. Ombudet legger også til grunn at dette nettopp har vært en overordnet målsetning med regelverket. Det bør forvaltningen på generelt grunnlag ha med seg når de skal vurdere en veisøknad. Ombudet skriver videre at «*både skogbruksloven og landbruksveiforskriften har som hensikt å sikre skogbrukernes mulighet til å drive skogbruk på en effektiv måte.*»

Videre uttaler Sivilombudet at landbruksveiforskriftens § 3-2, andre ledd, andre punktum i større grad synes å regulere innholdet i kommunens vedtak. Det følger av § 3-2 andre ledd, annet punktum at «*Vedtaket må bygge på at de landbruksressurser veien har betydning for skal kunne brukes på en rasjonell og regningssvarende måte.*». Ergo er det ikke helt fritt frem.

Sivilombudet sier så at bestemmelsen kan tolkes på to måter. Den ene tolkningsmåten er at kommunen plikter å innvilge veisøknaden dersom en rasjonell og regningssvarende drift ikke kan opprettholdes uten at veien bygges.

Sivilombudets andre tolkning av bestemmelsen er at veier som blir bygget må være bygget på en hensiktsmessig måte – praktisk og økonomisk. Man bør derfor ikke godkjenne veier som har lite hensiktsmessig plassering eller åpner for uøkonomisk drift.

Sivilombudet legger så til grunn at det er det sistnevnte tolkningsalternativet som er den mest nærliggende tolkningen, altså at det ikke skal godkjennes veier *“som er utformet på en lite hensiktsmessig måte, eller som åpner for uøkonomisk drift”*.

Det er etter NORSKOG sitt syn et svakt resonnement. Det er vanskelig å se for seg at skogeiere vil ha interesse av å bygge en uhensiktsmessig plassert landbruksvei som gjør driften uøkonomisk. Det er også en tolkning som står i motstrid til landbruksveiforskriften § 2-3, sjette ledd hvor det fremgår at *«Av søknaden skal nytten av veiltaket framgå.»*

I en veisøknad vil man måtte angi dekningsområde for veien. Dersom dekningsområdet utløser for lite volum eller dekningsområdet kan nås fullt og rasjonelt uten vei, kan veiltaket avslås. Dersom veiføringen er uhensiktsmessig eller kolliderer med andre interesser kan kommunen sette vilkår for tiltaket eller foreslå endringer i veiens plassering.

Tvert imot kan den rettshistoriske utviklingen tale for at det – innenfor visse rammer – foreligger et materielt krav på tillatelse, forutsatt at bestemte vilkår er oppfylt. Dette trekker i retning av at søknadsplikten primært er ment å regulere hvordan og hvor veien bygges – ikke om den kan bygges. Man kan unntaksvis komme på grunner som kan gi rom for å avslå en søknad om bygging av landbruksvei, og det er basert på en slik forståelse, riktig at det ikke er et rettskrav på å få kunne bygge landbruksvei. Men, for alle praktiske formål bør retten til å få godkjent en landbruksvei ligge nært opp til terskelen for hva som kan anses for å være et rettskrav. Sagt på en annen måte - Det bør mye til for å avslå en landbruksvei. Det kan finnes gode grunner for å endre trasevalg av hensyn til miljø, kulturminner eller andre interesser som er viktige, men formålet bør være å få til en veitilgang som muliggjør rasjonell drift.

I forbindelse med Sivilombudets behandling, innhentet ombudet uttalelser fra Landbruks- og matdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet. NORSKOG kan ikke se at departementene argumenter for en slik tolkning som Sivilombudet har konkludert med. Sivilombudet legger til grunn at sivilombudets tolkning av landbruksveiforskriften § 3-2 er i samsvar med departementenes tolkning. NORSKOG er uenig i dette. Departementene skriver i sin besvarelse av spørsmålene fra Sivilombudet at

«Setningen må også tolkes som en plikt til å bygge vedtaket på at de landbruksressurser veien har betydning for (dekningsområdet for veien), som det eventuelt gis tillatelse til, skal kunne brukes på en rasjonell og regningssvarende måte. Er det ikke tilfelle, kan tillatelsen ikke gis.»

Departementene sier her simpelthen ikke noe annet enn når tillatelse ikke skal gis: Dersom veien medfører at landbruksressursene innen veiens dekningsområde ikke kan brukes på en rasjonell og regningssvarende måte, så kan det ikke gis tillatelse etter § 3-2. Etter NORSKOG sitt syn er det ingen klar motsetning mellom departementenes forståelse om hva som kan begrunne et avslag, og den forståelsen som ombudet anga som første tolkningsalternativ (at kommunen plikter å innvilge søknaden dersom rasjonell og regningssvarende drift ikke kan opprettholdes uten at veien bygges). Hvis de faktiske forhold er slik at ny vei er en forutsetning for å

oppretholde rasjonell og regningssvarende drift, faller dette utenfor kategorien av saker som kommunen etter Sivilombudets syn bør unngå å godkjenne.

Helt eller delvis rettsanvendelsesskjønn

En annen problematisk side ved Sivilombudets konklusjon, er at Sivilombudet underveis i sitt resonnement i premiss 90 og 91 sier at de anser sin tolkning om at det her er snakk om fritt skjønn, for å være i tråd med departementene sin tolkning. Departementene konkluderer imidlertid ikke med at vurderingen er et fritt forvaltningsskjønn. De konkluderer med at man her står overfor en vurdering hvor man ser på delvis rettsbundet skjønn. Det må antas at også sivilombudet mener dette er riktig jf. avsnitt 90 og 91, hvor ombudet skriver at

«Ombudet mener samtidig at det følger av forskriften at de hensynene som er nevnt i bestemmelsen skal trekkes inn i vurderingen, selv om vurderingen ikke er avgrenset til å omfatte disse, jf. særlig § 3-2 første og tredje ledd, samt andre ledd andre punktum. Dersom det ikke fremgår av begrunnelsen at slike hensyn er vurdert, kan det medføre at vedtaket er ugyldig.

Den nærmere vektingen av hensynene og avveiningen av disse vil være overlatt til kommunens skjønn. Det er en overordnet målsetning at reglene generelt praktiseres på en måte som åpner for en bærekraftig bruk av skogressursene. I enkeltsaker vil skogeieren imidlertid ikke ha rettskrav på å få innvilget sin søknad. Det er ikke oppstilt terskler for når for eksempel miljøhensyn kan begrunne et avslag, men avslaget må være saklig begrunnet i hensynene bak reglene, jf. forskriften § 1-1.» (understreket her)

Når sivilombudet uttrykker dette, og videre viser til departementenes vurdering, sier ombudet at vurderingen må gjøres med bakgrunn i den overordnede målsetning om at reglene generelt praktiseres på en måte som åpner for en bærekraftig bruk av skogressursene. Videre også at et eventuelt avslag må være saklig begrunnet i hensynene bak reglene.

Departementene, som sivilombudet støtter sin tolkning på, har på samme måte lagt til grunn at landbruksveiforskriften skal praktiseres på en måte som åpner for bærekraftig bruk av skogressursene:

«Departementene legger etter dette til grunn at vurderingen som skal gjøres etter landbruksveiforskriften § 3-2 er lovbundet i den forstand at det skal legges vekt på en rekke konkrete momenter. Avveiningen mellom momentene må forvaltningen foreta i den enkelte saken, men skogbrukslova § 1 og § 7 annet ledd innebærer at næringsaspektet har stor vekt. Hensynet til ulike miljøverdier er relevante og kan begrunne et avslag, men har en noe mindre framtredd plass i avveininger etter loven enn næringsaspektet.» (understreket her)

Slik NORSKOG leser departementenes uttalelse, og Sivilombudets vurdering av departementenes uttalelse, er det derfor en feilaktig forenkling å konkludere med at en behandling av søknad om en landbruksvei fullt ut er tillagt det frie skjønn. De fleste vedtak forvaltningen gjør, vil ha et skjønnselement i seg. Det kan derfor fort bli et kunstig skille mellom fritt skjønn og lovbundet skjønn, når man egentlig snakker om mengden av fritt skjønn.

Det finnes flere lovpålagte momenter som skal vurderes i vedtaket, og som departementet også understreker, skal næringsaspektet tillegges stor vekt. Dette harmonerer også med den klare ordlyden i landbruksveiforskriften § 3-2 som sier at

«Vedtaket må bygge på at de landbruksressurser veien har betydning for skal kunne brukes på en rasjonell og regningssvarende måte.»

Det trekkes også i retning av at Sivilombudets argument «om veien skal innvilges, bygger etter forskriften på en avveining av ulikeartede hensyn som det er vanskelig å måle mot hverandre («inkommensurable størrelser», jf. Rt. 1995 s. 738 s. 741)» er et lite nyansert argument. Man kan i liten grad si at det er vanskelig å måle de ulikeartede hensynene mot hverandre når både lovens ordlyd og departementene i sin tolkning sier at næringsaspektet skal tillegges stor vekt og at miljøverdier har en mindre framtrædende plass i avveiningen.

Når forskriften oppstiller konkrete lovbundne vurderingstemaer og departementene uttaler til Sivilombudet at næringsaspektet skal tillegges stor vekt, er dette etter NORSKOG sitt syn uforenelig med forestillingen om et politisk, ustrukturert fritt skjønn.

Rettshistorisk utvikling: fra fri rådighet til søknadsplikt

Et sentralt moment som i begrenset grad problematiseres i Sivilombudets uttalelse, er den rettshistoriske utviklingen i reguleringen av landbruksveier.

Historisk var bygging av landbruksveier ikke søknadspliktig. Veibygging ble ansett som en naturlig del av skogeiers rådighet over egen eiendom og som en nødvendig forutsetning for aktiv drift. Senere ble det innført meldeplikt, før regelverket gradvis utviklet seg til dagens regime med søknadsplikt.

Denne utviklingen kan ikke forstås isolert som et uttrykk for et ønske om å gi forvaltningen et fritt politisk handlingsrom til å avslå veibygging. Snarere fremstår den som et forsøk på å sikre at man fikk en god og rasjonell veifremføring, at det fantes et tilstrekkelig dekningsgrunnlag for veien, at det ble tatt nødvendige andre hensyn, herunder miljøhensyn.

Regelverksutviklingen fremstår dermed som en kvalitativ og kontrollerende justering, heller enn et prinsipielt brudd med utgangspunktet om at skogbruket skal ha tilgang til nødvendig infrastruktur. En naturlig følge av dette er at forvaltningen ikke kan stå fritt til å avslå tiltaket av rene politiske grunner. Dette argumenter også Sivilombudet for (avsnitt 88)

“Slik ombudet ser det, trekker landbruksveiforskriftens ordlyd, formål og system i retning av at vurderingen av om veien skal tillates, er å anse som fritt skjønn. Som nevnt vil skjønnsutøvelsen likevel måtte holde seg innenfor rammen av saklige hensyn etter landbruksveiforskriften, og de retningslinjene som fremgår av forskriften må trekkes inn i vurderingen.” (Understreket her)

Skogbrukets sirkulære karakter og behovet for forutsigbarhet

Sivilombudets forståelse av nødvendigheten av veibygging i skog for å utnytte skogressursen synes fraværende. Skogbruk er en langsiktig og sirkulær næring. Den bygger på et forløp der man

forynger skog, driver ungskogpleie, etablerer og benytter landbruksveier, gjennomfører tynning og stell, og sluttavvirker. Da starter sirkelen på nytt med foryngelse etter hogst.

Veibygging er ikke et isolert eller valgfritt tiltak, men en integrert forutsetning og en del av skogbrukets sirkel. Investeringer i skogbruk skjer med tidshorisonter på flere tiår og forutsetter stor grad av rettslig og forvaltningsmessig forutsigbarhet.

Et regelverk der et stykke i sirkelen - bygging av nødvendig infrastruktur - gjøres søknadspliktig og hvor kommunen i realiteten kan avslå søknaden basert på skiftende politiske prioriteringer i et øyeblikksbilde, utfordrer denne forutsigbarheten. Det innebærer at én nødvendig del av næringens verdikjede isoleres og gjøres til gjenstand for usikker, lokalpolitisk styring til tross for at tiltaket er en forutsetning for helheten.

Dette reiser et prinsipielt spørsmål om hvor langt et tillatelsesregime kan strekkes før det i realiteten undergraver den næringsutøvelsen regelverket er ment å regulere, ikke avvike.

Statsforvalterens rolle og kommunalt selvstyre

Når vurderingen etter landbruksveiforskriften § 3-2 klassifiseres som fritt skjønn, følger det av forvaltningsloven § 34 annet ledd tredje punktum at statsforvalteren skal legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyret ved klagebehandlingen.

Dette innebærer at statsforvalteren i hovedsak bare kan gripe inn dersom kommunen har lagt feil rettslig vurderingstema til grunn, ikke har vurdert relevante hensyn, har tillagt irrelevante hensyn avgjørende vekt, eller har truffet et vedtak som er åpenbart urimelig.

Sivilombudet mener at statsforvalteren i den aktuelle saken behandlet spørsmålet som rettsanvendelse, og dermed i for stor grad erstattet og overprøvde kommunens skjønn.

Prinsipielle konsekvenser for skogbruket

Sivilombudets uttalelse kan – tolket på uriktig måte - innebære at kommunene får et vidt handlingsrom til å avslå landbruksveier, også der veien er nødvendig for rasjonell drift. Dette kan føre til betydelige geografiske forskjeller i skogbrukets rammevilkår, redusert forutsigbarhet for langsiktige investeringer, og en forskyvning av skogpolitikken fra nasjonalt til lokalt nivå.

Skogsbilveier er i praksis grunnleggende infrastruktur for skogbruket. Dersom adgangen til veibygging avgjøres skjønnsmessig og politisk i så stor grad som i Lørenskog kommune sitt vedtak, kan veivedtak i realiteten bli et indirekte virkemiddel for å begrense skogbruk.

Dersom det skal være adgang til å avslå en søknad om landbruksvei begrunnet med hensynet til natur, slik Lørenskog kommune begrunnet avslaget, vil avslaget potensielt kunne få samme virkning som vern. Etter NORSKOG sitt syn åpner ikke landbruksveiforskriften for å avslå landbruksveier på en måte som hindrer rasjonell utnyttelse av landbruksressurser og som medfører at landbruksressursen ikke kan utnyttes. Dette kan for alle praktiske formål få samme virkning som områdevern. Områdevern skal avgjøres etter naturmangfoldloven, og ikke av

politikere som behandler søknader om landbruksvei. For skog har man attpåtil et bredt stortingsflertall som sier at vern av skog skal gjøres gjennom ordningen med frivillig vern.

Avslutning

Sivilombudets uttalelse gir en viktig avklaring av kommunens skjønnsrom etter landbruksveiforskriften § 3-2. Samtidig aktualiserer saken grunnleggende spørsmål om forholdet mellom historisk næringsregulering, moderne tillatelsesregimer og behovet for langsiktige rammevilkår i skogbruket. Det må også stilles spørsmål ved om Sivilombudet legger korrekt tolkning av landbruksveiforskriftens ordlyd til grunn, og om de til tross for sin konklusjon også egentlig mener man her snakker om delvis rettsbundet skjønn.

NORSKOG mener Sivilombudet i realiteten beskriver et delvis rettsbundet skjønn, men i stedet navngir det som fritt skjønn. Problemet med dette er at navngivningen får rettsvirkninger som etter vårt syn ikke er forenelig med premissene Sivilombudet selv legger.

Etter NORSKOGs syn tilsier både forskriftens ordlyd, dens rettshistoriske utvikling og skogbrukets karakter som sirkulær næring at vurderingen etter § 3-2 ikke kan forstås som et politisk uforpliktende fritt skjønn løsrevet fra skogeiers faktiske behov.

Uttalelsen bør forstås som en påminnelse om at skjønnsutøvelse krever rettslig struktur, faglig begrunnelse og systemforståelse, særlig der enkeltvedtak griper direkte inn i langsiktige investeringer og verdiskaping.

Hva skjer nå?

Sivilombudet konkluderer med at Statsforvalteren bygger på en uriktig forståelse av landbruksveiforskriften § 3-2. Hva som skulle være den uriktige forståelsen er litt usikkert for NORSKOG ettersom også Statsforvalteren – likt med Sivilombudet og departementene - mener at man står overfor en vurdering av delvis rettsbundet skjønn, og at det er rettsanvendelsen i det delvis rettsbundne skjønnet de har prøvd i sin klagebehandling.

Sivilombudet ber etter sin konklusjon om at Statsforvalteren behandler saken på nytt.

Statsforvalteren er ikke forpliktet til å behandle saken på nytt, men for alle praktiske formål er det normen at dette gjøres. Det er flere mulige utfall her. Statsforvalteren kan opprettholde sitt vedtak på tross av Sivilombudets uttalelse. Statsforvalteren kan også behandle saken på nytt, og komme med et nytt vedtak i saken. Et slikt vedtak kan både være godkjenning av veitiltaket, eller avslag på veitiltaket. Statsforvalteren kan i sin nye behandling også omgjøre sitt vedtak og sende saken tilbake for ny behandling i kommunen. Et siste alternativ er at Statsforvalteren opphever sitt vedtak og lar Lørenskog kommune sitt vedtak bli stående som rettskraftig.

Etter NORSKOG sitt syn bør Statsforvalteren her legge til grunn at kommunens vedtak i saken ikke kan anses for gyldig ettersom nærings- og landbrukshensyn ikke er tillagt vekt i det konkrete vedtaket. Kommunens avslag er ikke saklig begrunnet på en tilstrekkelig god måte og har heller ikke vurdert alle de lovpålagte vurderingstemaene. Vektingen av hensynene slik departementet utreder det og slik Sivilombudet støtter seg til, nemlig at næringsaspektet skal tillegges stor vekt og hensynet til miljøverdier skal ha mindre fremtredende plass i avveiningen enn næringsaspektet, er heller ikke gjort. Merk at Sivilombudet i sin uttalelse uttrykker klart at de

ikke har sett på kommunestyrets vedtak og at de ikke tar stilling til om kommunens vurdering er i tråd med utgangspunktene i landbruksveiforskriften. Sivilombudet sier imidlertid at vedtaket kan være ugyldig dersom kommunen ikke har vurdert alle momentene tilstrekkelig og på en saklig måte.

Det meste forvaltningen gjør, har et element av (fritt) skjønn. Det kan ikke være skranken for klageorganets overprøvingsadgang etter forvaltningsloven § 34.

Klassifiseringen som fritt skjønn påvirker prøvingsintensiteten, men ikke klageinstansens kompetanse etter forvaltningsloven § 34 til å treffe nytt vedtak.

Klageordningen skal gi parten en reell og effektiv overprøving. Dersom klageinstansen i stedet systematisk sender saker tilbake, svekkes klageinstituttets funksjon. Dette taler i seg selv for at saken bør behandles av Statsforvalteren på nytt – ikke av kommunen.

I den aktuelle saken mener NORSKOG at en mulighet er å sende saken tilbake til kommunen med føringer for hva som rettslig sett må vurderes og for vektingen som må gjøres. Det ville ivarettatt det viktige skjønnsrommet til kommunen. Samtidig mener NORSKOG at kommunen i sin behandling ikke har hatt en manglende forståelse av hvilke rettslige kriterier som skulle vurderes, men at de har valgt å vektlegge noen hensyn på en måte som etter NORSKOG sitt syn er en usaklig behandling av saken.

Kommunen har i denne konkrete saken ikke utøvd et gyldig skjønn. Klageinstansen kan derfor ikke vise tilbakeholdenhet overfor et skjønn som ikke er utøvd i tråd med regelverket. Klageinstansen v/ Statsforvalteren kan derfor treffe nytt vedtak.

For det tilfelle at Statsforvalteren vurderer å sende saken tilbake for ny behandling i kommunen, mener NORSKOG at kommunestyrets habilitet bør vurderes. NORSKOG er klar over at det er en høy terskel for inhabilitet. Likevel - kommunen har i forkant av et rettskraftig vedtak inntatt klare holdninger - som også er ytret offentlig - om hvilket resultat de mener er riktig. Det har de gjort ved å gå ut i felles intervjuer sammen med klager NOA og Østmarkas Venner og feilaktig proklamert "Full seier" etter Sivilombudets uttalelse, og før saken er rettskraftig avgjort. Kommunens offentlige uttalelser i saken skaper betydelig tvil om hvorvidt en ny behandling vil innebære en reell og åpen vurdering av de rettslige kriteriene i forskriften. NORSKOG har på ingen måte nødvendigvis tillit til at kommunen i en ny saksbehandling kan vurdere saken på nytt på en saklig og god måte hvor de vurderer de rettslige vurderingstemaene med den vekt departementene og Sivilombudet har lagt til grunn at de skal ha.

Ovennevnte kan i ytterste konsekvens medføre at kommunen ikke kan behandle saken på nytt. Om konklusjonen skulle være at kommunen må behandle saken på nytt og det foreligger inhabilitet, må man i denne saken ha en settekommune som kan gjøre ny behandling av saken. Om en settekommune må behandle saken er hensynet til det kommunale selvstyret pulverisert av kommunens egne uttalelser i saken. I denne saken vil det derfor være bedre at Statsforvalteren gjør en ny vurdering av saken på bakgrunn av Sivilombudets uttalelse og etter dette fatter nytt vedtak.

NORSKOG kan ikke se at Statsforvalterens nye behandling nødvendigvis vil gi et annet resultat enn det resultatet Statsforvalteren landet på i sitt første vedtak. Begrunnelsen knyttet til overprøvingsadgangen, det frie skjønn, kommunens behandling og gyldighet, og

Statsforvalterens argumentasjon ellers kan imidlertid klargjøres med bakgrunn i Sivilombudets uttale.

Det er klart at Statsforvalteren etter forvaltningsloven § 34 har adgang til å prøve alle sider ved saken - også skjønnet - til et forvaltningsvedtak som lider av usaklig begrunnelse. Det vil også være viktig at de gjør - nettopp av hensynet til både reell klagemulighet og rettsikkerheten for veisøker i dette tilfellet. Kommunestyret har visst hva de skulle vurdere når de har avvist kommuneadministrasjonens innstilling, men likevel gitt et avslag som ikke er begrunnet nærmere og som ikke er saklig.

Slik NORSKOG ser det, er Statsforvalteren i sin fulle rett til å behandle saken på nytt uten å måtte sende saken tilbake til kommunen. NORSKOG mener også det vil være det mest hensiktsmessige valget, slik vi oppfatter saken.